

หลักสูตรการเรียนรู้เพื่อตนเองการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน

เรื่อง การสร้างความมั่นคงทางอาหาร

จำนวน 6 ชั่วโมง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์

ความเป็นมา

จากนโยบายกรมส่งเสริมการเรียนรู้ปี 2569 มุ่งเน้นให้จัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน โดยใช้หลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการในรูปแบบของการฝึกอบรม การประชุม สัมมนา การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดกิจกรรมจิตอาสาการสร้างความชูนักปฏิบัติ และรูปแบบอื่นๆ ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและบริบทของชุมชนแต่ละพื้นที่

ประเทศไทยของเราเป็นประเทศที่ได้ชื่อว่าเป็นเมืองอู่ข้าวอู่น้ำ ในน้ำมีปลาในนามีข้าวเป็นคำพูดที่เราไม่ได้ยินมานานมากแล้ว ย้อนกลับมาดูตัวเราว่ามีความมั่นคงทางอาหารจริงหรือไม่ กับการนำเข้าผลผลิตทางการเกษตรจากต่างประเทศจำนวนมาก และเกษตรกรเองก็เปลี่ยนจากการผลิตเพื่อบริโภคเองมาเป็นการผลิตเพื่อการค้าโดยเน้นการปลูกเฉพาะพืชเชิงเดี่ยวเป็นจำนวนมาก เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด ยางพารา หนุ่ยเวียนสับเปลี่ยนแบบนี้ไม่รู้จบ ประกอบกับเกษตรกรไทยขาดแนวคิดเรื่องการทำเกษตรแบบยั่งยืน เมื่อปลูกพืชชนิดใดแล้วก็จะพากันปลูกตาม ๆ กัน เน้นการปลูกพืชเชิงเดี่ยวให้ได้จำนวนมาก ๆ จนเกิดสภาวะล้นตลาดและการขาดตลาดสำหรับพืชบางชนิด เมื่อมีการปลูกจำนวนมาก ผลที่ได้ทำให้เกิดปัญหาาราคาตกต่ำตามมา ทั้งเกษตรกรยังต้องมีการพึ่งพาปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลงมากขึ้น ซึ่งเป็นอีกหนึ่งปัญหาของการปนเปื้อนสารเคมีในพืชผลทางการเกษตร เกษตรกรจำเป็นต้องจ่ายเพิ่มมากขึ้นในจุดนี้เพื่อแลกมาด้วยสุขภาพที่ย่ำแย่ลงและผลผลิตที่ไม่เป็นราคา สิ่งทีกล่าวนานี้จึงนำมาสู่วิกฤตทางอาหารในที่สุด แม้แต่การผลิตอาหารให้ได้จำนวนมาก แต่ยังต้องใช้สารเคมีในการควบคุมเป็นหลัก ความมั่นคงทางอาหารที่ยั่งยืน คือ ประชากรสามารถเข้าถึงอาหารได้โดยไม่ขาดแคลน เป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ปลอดภัย ตอบสนองต่อความต้องการ เพียงพอต่อการบริโภคเพื่อให้สุขภาพร่างกายแข็งแรงและมีจิตใจที่สดใสเบิกบานและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

ดังนั้น สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจังหวัดเพชรบูรณ์ จึงเห็นสมควรให้จัดทำโครงการการเรียนรู้เพื่อตนเองการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เรื่อง การสร้างความมั่นคงทางอาหาร เพื่อให้ประชาชนที่เข้ารับการอบรมเห็นความสำคัญในการสร้างแหล่งอาหารในชุมชน รู้วิธีการเพาะพืชชนิดต่างๆ เพื่อสร้างแหล่งอาหารในชุมชน ด้วยภูมิปัญญาชาวบ้านการปลูกพืชผักสวนครัวการเพาะต้นอ่อนชนิดต่างๆสำหรับใช้เป็นอาหารในชุมชนปลอดภัยจากสารเคมี และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

หลักการของหลักสูตร

เป็นการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างแหล่งอาหารในชุมชน วิธีการเพาะพืชชนิดต่างๆ เพื่อสร้างแหล่งอาหารในชุมชน ด้วยภูมิปัญญาชาวบ้านการปลูกพืชผักสวนครัวการเพาะต้นอ่อนชนิดต่างๆ ใช้สำหรับเป็นอาหารในชุมชนและปลอดภัยจากสารเคมี

จุดหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจวิธีการเพาะพืชชนิดต่างๆ ด้วยภูมิปัญญาชาวบ้านการปลูกพืชผักสวนครัวการเพาะต้นอ่อนชนิดต่างๆ และปลอดภัยจากสารเคมี
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา

ระยะเวลา จำนวน 6 ชั่วโมง

- ภาคทฤษฎี 2 ชั่วโมง
- ภาคปฏิบัติ 4 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัด กระบวนการ เรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	1.ประโยชน์ของการสร้างแหล่งอาหารในชุมชน 2.วิธีการเพาะปลูกพืชชนิดต่างๆ ด้วยภูมิปัญญาชาวบ้าน 3.วิธีการปลูกพืชผักสวนครัวการเพาะต้นอ่อนชนิดต่างๆ	1.บอกประโยชน์ของการสร้างแหล่งอาหารในชุมชน 2.เพื่อให้รู้วิธีการเพาะพืชชนิดต่างๆ ด้วยภูมิปัญญาชาวบ้านการ 3.เพื่อให้รู้วิธีการปลูกพืชผักสวนครัวการเพาะต้นอ่อนชนิดต่างๆ 4.เพื่อให้รู้วิธีการปรับปรุงดินให้มีความอุดม และการผสมดินเพื่อใช้ในการเพาะปลูก	1.ประโยชน์ของการสร้างแหล่งอาหารในชุมชน 2.วิธีการเพาะปลูกพืชชนิดต่างๆ ด้วยภูมิปัญญาชาวบ้าน 3.วิธีการปลูกพืชผักสวนครัวการเพาะต้นอ่อนชนิดต่างๆ 4.การปรับปรุงดินให้มีความอุดม สมบูรณ์และการผสมดินเพื่อใช้ใน	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรมกลุ่ม -สาธิต -ฝึกปฏิบัติ	1	2

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัด กระบวนการ เรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	4.การปรับปรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์และการผสมดินเพื่อใช้ในการเพาะปลูก		การเพาะปลูก			
2	การทำสารไล่แมลงจากธรรมชาติ/การทำปุ๋ยฮอร์โมนชนิดต่างๆ	สามารถทำสารไล่แมลงจากธรรมชาติ/การทำปุ๋ยฮอร์โมนชนิดต่างๆได้	การทำสารไล่แมลงจากธรรมชาติ เช่นจาก สะเดา ตะไคร้หอม/การทำปุ๋ยฮอร์โมนชนิดต่างๆ	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรมกลุ่ม - สาธิต - ฝึกปฏิบัติ	1	2

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสาร/ใบความรู้
2. วัสดุในการฝึกปฏิบัติ
3. สื่ออินเทอร์เน็ต

การวัดและประเมินผล

ประเมินความรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติจากการสอบถาม แบบทดสอบ การสังเกต การมีส่วนร่วม

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีชิ้นงาน/ผลงานผ่านเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานและคุณภาพ

ลงชื่อ.....ผู้เขียนหลักสูตร

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(.....)

เจ้าหน้าที่งานการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร

(.....)

ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอ.....